

**Справа «Кальок проти Франції»
(Caloc v. France 33951/96)**

У рішенні, ухваленому 20 липня 2000 року у справі *«Кальок проти Франції»*, Суд постановив, що:

- не було порушено ст. 3 Конвенції щодо заборони катування;
- мало місце порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції щодо права на справедливий судовий розгляд.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив заявнику 60 000 франків як компенсацію моральної шкоди. Суд також прийняв рішення про відшкодування заявнику судових витрат у розмірі 10 000 франків.

Обставини справи

Заявник, Адрієн Кальок, є громадянином Франції, народився у 1964 році і зараз проживає у місті Лорені (Мартініка). 29 жовтня 1988 року заявника викликали у поліцейський відділок у Лорені, де запропонували відповісти на питання, які стосувалися надісланого поліції повідомлення про те, що заявник підірвав два бульдозери.

18 листопада 1988 року п. Кальок надіслав скаргу прокурору у Форт-де-Франсі, в якій він стверджував, що поліцейські вчинили на нього напад, у результаті якого йому було заподіяно тілесні ушкодження. За фактом скарги розпочалося розслідування, яке проводила поліція. 15 грудня 1994 року обвинувальна колегія апеляційного суду у Бас-Тер (Indictment Division of the Basse-Terre Court of Appeal) прийняла рішення про відсутність необхідності у порушенні і розгляді справи проти поліцейських у зв'язку з недостатністю наявних проти них доказів. 6 березня 1996 року, більш ніж через 7 років і 3 місяці після подій, які стали причиною провадження, касаційний суд підтримав рішення обвинувальної колегії апеляційного суду щодо відсутності необхідності у порушенні і розгляді кримінальної справи проти поліцейських.

Зміст рішення Суду

Заявник стверджував, що його було піддано нелюдському і такому, яке принижує гідність, поводженню всупереч ст. 3 Конвенції. Заявник також оскаржував строк провадження у справі, в якій він виступав цивільним позивачем, вважаючи, що має місце порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Суд зауважив, що попереднє розслідування було розпочато прокуратурою 30 листопада 1988 року, тобто менш ніж через 15 днів після отримання скарги заявника. Лікарі, які оглядали заявника під час його перебування під вартою а також відразу після звільнення, були допитані 28 лютого і 1 березня 1989 року відповідно. Заявник допитувався тричі: 23 і 28 лютого та 1 березня 1989 року.

Таким чином, вести мову про недостатню ефективність розслідування, бездіяльність прокуратури чи халатне відношення прокурора до розслідування не можна. Крім того, обвинувальна колегія у Бас-Тер, розглянувши скаргу п. Кальока і його заяву про вступ у справу в якості цивільного позивача, вжила численних і скрупульозних заходів задля встановлення фактів у справі.

Суд відзначив, що заявник не заперечував свої спроби втікти з-під варти. Крім того, з протоколів допитів від 29 і 30 вересня 1989 року стає очевидним визнання заявником того, що він під час втечі чинив опір і штовхав поліцейських. Протокол допиту від 28 лютого 1989 року свідчить, що заявник зізнався у вчиненні опору поліцейським, які намагались його затримати. З висновку лікаря Тома, який оглядав заявника, коли той перебував під вартою, не випливає факт побиття останнього. Лікар Кекляр у своєму висновку також не виявив слідів побоїв на тілі заявника.

Таким чином, суд дійшов висновку, що сила, застосована щодо заявника не була зайвою чи непропорційною. Отже, ст. 3 Конвенції не була порушена у цій частині.

Суд дійшов висновку про відсутність доказів, які б ставили під сумнів результати розслідування, проведеного обвинувальною колегією, або таких, які б підтверджували заяви

пана Кальока про його катування, що мало місце після спроби втечі. Суд, зокрема, зауважив, що заявник не зміг детально описати камеру, де його нібито тримали у кандалах.

Відповідно до вищевикладеного Суд не вважав, що твердження заявника про нелюдське поводження, яке мало місце після першого візиту лікаря, ввечері 29 вересня 1988 року, є достатньо обґрунтованим, щоб зробити висновок про порушення ст. 3 Конвенції.

Отже, порушення ст. 3 Конвенції відсутнє.

Суд відхилив попереднє заперечення Уряду щодо неприйнятності заяви п. Кальока у частині оскарження ним строків провадження у справі.

Суд відзначив, що провадження у справі про скаргу заявника, а також про його звернення щодо вступу у справу в якості цивільного позивача тривало більш, ніж 7 років. Суд також зауважив, що призначення голови обвинувальної колегії, який би безпосередньо розслідував скаргу, затягнулося приблизно на два роки. Крім того, судові органи прийшли до невірної висновку щодо того, що вступ заявника у кримінальну справу в якості цивільного позивача був неможливим.

У кінцевому підсумку Суд дійшов висновку, що судові органи повинні були приділити особливу увагу розслідуванню скарги особи на застосування поліцейськими щодо неї насильства. Навіть беручи до уваги той факт, що обвинувальна колегія в цілому провела детальне і скрупульозне розслідування, Суд не вважав, що з її боку до справи було виявлено необхідну у таких випадках увагу.

Таким чином, строк розгляду справи заявника не є розумним, а отже мало місце порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Заявник вимагав відшкодування матеріальних збитків а також шкоди, заподіяної його діловій репутації, однак, не визначив конкретної суми такого відшкодування. Він також вимагав 350 000 франків як компенсацію моральної шкоди.

Суд не дійшов висновку про існування будь-якого причинного зв'язку між порушенням ч. 1 ст. 6 Конвенції і матеріальними збитками заявника, а отже відхилив вимоги останнього з цього приводу.

З іншого боку, Суд вважав, що таким строком розгляду справи заявнику була заподіяна моральна шкода. Взявши до уваги обставини справи та керуючись принципом справедливої сатисфакції, Суд призначив заявнику 60 000 франків як компенсацію моральної шкоди. Суд також призначив заявнику 10 000 франків у відшкодування судових витрат.

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України О. О. Бекетовим, Р. М. Москалем, Н. П. Ничай, М. Ю. Пришляк, Т. І. Пашуком, М. Б. Рісним, А.-М. Я. Хом'як.